

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Practica Octaviani Vestrii I. C. Foro Corneliensis

Vestri, Ottaviano

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 V 940

De literarum ac breuium expeditione per Secretariam apostolicam, & de
Cardinali breuium Signaturæ præposito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63002)

gatione, vt suprà secundum suos casus bullam registratam parti sollicitanti relaxare solet.

De Literarum ac breuium expeditione per Secretariam Apostolicam, & de Cardinali breuium signatura praposto.

C A P. VII.

S V M M A R I V M.

- 1 Secretarij apostolici de quibus rescribant.
- 2 Breuia cur sic appellentur, & num. 7.
- 3 Officium Secretarie apostolicæ, à quo Pontifice institutum fuit, & quando, & quot in eo secretarij existant.
- 4 Breuia triplici modo scribuntur, & quilibet declaratur.
- 5 Officium Summistæ quale sit
- 6 Bullæ vt breuiter expediuntur, formula, siue modus docetur.

1 **N**onnunquam * etiam literæ apostolicæ de rebus gratiæ, iustitiæ, vel tertij generis mixtæ, extra cancellariam & cameram apostolicas per Secretariam expediri solent, præsertim ab Innocent. 6. citra, ante cuius tempora non erant in Secretaria, nisi certi secretarij domestici, quorum opera Summi Pontifici de rebus fidem ac rem publ. concernentibus tantum, ad Reges, Principes, Respu. Ciuitates. Cardinales, absentes, Episcopos, & alios vtraque via rescribebant, nempe bullatica sub eisdem Apostolorum plumbeis imaginibus, sed politiori amplius, & alia sub annulo piscatoris sigillo, bre-

lo breuiori tamen, & quasi epistolari in cæra, & quandoque etiam in plumbo, a quas * literas utpote breuiores, & quasi epistolares in discrimen bullarum, Breuia vsus vocauit, prout si literas eiusdem Innocentij, quas hodiernum secretariorum sodalitiū libro constitutionum suarum compilatas habet, legeris, ex ibidem præsuppositis liquere poterit: desinit tamen similitum breuium in plumbo vsus, & eis duntaxat sub cæra, nostra utitur ætas. Dixi * autem ab Innoc. 6. citra, quod ipse egente tunc Ecclesia accepta à pluribus notabili, & ferè sexaginta mille ducatorū quantitate collegium 32. secretariorum iunctis prioribus domesticis, qui alias collegium non habebant instituit. Ea tamen lege, ut ubi contingeret aliqua vacare vsque ad octo extinguerentur, & supersticibus collegijs vnirentur, donec res ad numerum 24. tantum temporis tractu reduceretur, & collegium exinde eodem numero ex additijs & duobus insuper domesticis constaret, quos Pont. pro prioribus eius, ac S. R. E. secretis negotijs nulla interueniente solutione sibi semper delegit, quosque de omnibus prouentibus collegij cum alijs æquis portionibus voluit esse participes. Huic collegio, ne eorum pecunia in publica permutatione huiusmodi ociosa esset, plura designauit emolumenta, & inter alia exercitium, & expeditionem omnium & singularium literarum in forma breuis tam sub cæra, quàm sub plumbo. Quarum literarum in forma breuis sub cæra adeò à certis annis frequentissimus fuit vsus, ut Summi Pont. consueuerint aliquem ex Cardinalibus iuris peritum, & de rebus Roman. Cur. expertissimum deputare, qui

pluribus ex obseruatione Rom. Cur. per breue concedi solita, concedit. Quorum aliqua apud Staphil. suo libello de literis gra. & inst. in calce legere licebit, absque alia Pont. signatura, habito tamen eiusdem Pontif. vnæ vocis oraculo per se ipsum, vel per alium, & in expeditionibus huiusmodi non aliàs supplicationes porriguntur, sed solæ breuium minutæ ab Abbreviatoribus, vel alio eius artis experto dictitæ, quas idem Reuerendiss. huic signaturæ præfectus quò ad formam reuidet, additque vel minuit pro eius arbitrio, & reuisam minutam ab ipso subscriptam, supplicibus, vel eorum sollicitatoribus restituit, quæ postmodum apud expeditores fidem facit: & exinde literæ in eadem formâ breuis in tenuiori pergamento conscribuntur, & scriptæ sub annulo piscatoris nuncupato ferè semper nostris temporibus sub cæra expediuntur omnes apud Secretarios domesticos, quos supra diximus, & eorum Scriptores, & expeditæ expectantibus accepris earum taxa pro natura rei, necnon scriptura seu mercede restituuntur. Quorum breuium Signaturæ meo tempore præpositos Cardinales noui, primùm Reuerendiss. Bo. Me. Cardinalem eius nominis Ghinucium, virum natura prudentissimum, & denique rerum Roma. Cur. experientia consumatissimū, & modò Reuerendiss. eius nominis Crescentium, virum longè maioris eruditionis, & non minoris experientiæ. Apud hoc Secretariæ officiū expediuntur etiam omnes supplicationes, Signaturæ per breue expediri solitæ, vel in quibus signatura indulget, vt per breue expediri possint etiam si concedatur, vt per breue supplicatione inter-

interclusa, & ista breuia, quæ vigore supplicationum expediuntur, omnia apud collegium dominorum Secretariorum, ob quorum frequentem usum consueuerunt à certis annis domini secretarij deputare vnum ex scriptoribus breuium eorum receptorem, & vt vulgò dicitur substitutum, qui nomine collegij supplicationes expediendas à sollicitatoribus recipit, & breuia de super expediri curat, ac expedita acceptis solitis solutionibus pro taxa ac mercede scriptorum sollicitatoribus restituit. Quorum * breuium triplex consuevit esse rescribendi modus, nempe supplicatione introclusa, & ista semper clausa sollicitatoribus dantur. Amplius & alia supplicatione non alias introclusa, sed extensa: Quarum aliqua aperta dantur, vtpote, si non ad singularem personam, nec ad certum vniuersitatis corpus, sed ad vniuersas & singulas personas, vel si ad particularem personam, certumque vniuersitatis corpus, ad futuram tamen rei memoriam, vel omni casu si ad Hebræum, vel eorum vniuersitates Pontifex rescribat: his enim casibus solet Secretaria per breue apertum, alioquin semper per breue clausum rescribere. Amplius ultra literas in forma breuis, registrantur quoque per secretariam plurimæ literæ in forma bullæ de his, quæ per cameram, vt supra dictum fuit, expediuntur. Suntq; certæ præcipuæ materiæ, quæ ex antiqua obseruatione non aliàs ad notarios cameræ apostolicæ, sed ad dominos Secretarios registrandæ remittuntur, vtpotè literæ facultatum, indultorum, confirmationum, dispensationum, absolutionum, conseruatoriæ, indulgentiæ exemptionis, donationis, infodationis, legatio-

gatio-

gationis, vel gubernij, necnon gratiarum omnium ad vacatura beneficia, non tamen ad vacantia, nisi essent literæ secundæ & accessorie ad præcedentes, utpote in forma perinde valere, & aliæ, si quæ sint literæ, in quibus fructus non exprimantur, quas omnes apud tabellam in officio Summistæ retineri solitâ legere licebit, cuius * summistæ munus est, istas materias ab alijs discernere, ac ad dominos Secretarios registrâdas remittere. Cæterum nonnullæ etiam literæ de his, quæ per cameram expediuntur, in quibus fructus exprimuntur, & quæ ad notarios eiusdem cameræ pertinere solent, per hoc secretariæ officium quandoque expediuntur ac registrantur, sed raro & hoc quoque non nisi ex Pontifi. indulto, ex quo per eam supplex euitat manus officialium & solutiones, quæ tam per cancellariam, quàm per cameram apostolicas fieri solent, in præiudicium officialium. Solet autem Pont. hanc expeditionis viam concedere pro rebus familiarium ipsius Pont. utpote affinium, & intimorum, pro Principibus, & eorum intimis familiaribus, vel denique pro alijs quoque popularibus, si quos Pont. solutiones euitare velit intuitu vel Principis, vel patriæ, prout videmus temporibus nostris pluribus Germanis intuitu patriæ concedi, non quòd gratior sit Pontifici, sed quòd hisce temporibus maior pars Germaniæ à Sedis obedientia defecerit, cupiatque Diuus Paulus nunc Pont. ipsam ad ouile reducem facere, cuius * expeditionis via breuior est. Vbi enim ab abbreviatore habueris minutam bullæ dictitatum, eam dabis datario, qui in fidem, quòd Pont. indulgeat huius expeditionis viam, scribit in calce minu-

ta ad secretarios, vt expediatur. Hinc minutam & supplicationem ad secretarios affers, apud quos alter ex suis scriptoribus bullam conscribit, recepta bullæ mercede, & alter secretariorum illam iudicat cum supplicatione concordantem & corrigit vbi opus est, & concordatam ad plumbatores remittit, plumbata ad secretarios reportatur, & apud ipsos registratur, & secretarius registrationis fidem facit à tergo bullæ, per hæc verba, Registrata, & nomen suum adscribit: registratam parti sollicitanti restituit. Solent tamen Secretarij, & plumbatores ab omnibus suum honorarium recipere, nisi Pont. iubeat remitti: & cum iuber, audiui pluries meo tempore & secretarios, & fratres plumbatores de hoc conqueri, & apud ipsum Pont. & plerunque sunt adeo difficiles, & inexorabiles, vt supplex eligat potius soluere, quam contendere.

ANNOTATIONES.

Quas literas Breue apostolicum appellatur, quia breui-
bus verbis res in eo scribatur, & potest dici breuis & breue
cum viroque modo ab auctoribus usurpetur. Lampridius in
Alexandro, Milites suos sic ubique sciuit, vt in cubiculo ha-
beret breues & numerum, & tempora militantium. Et Im-
perator in l. ultim. de conueniendis fisci debitoribus, c. li. 10.
Inter chartulas confiscati, breuis quidam asseueratur iuuen-
tus, qui nomina debitorum contineret, & in l. excellentia,
de erogatione militaris annonæ, lib. 12. Flavius in Aurelio:
Breue (inquit) nominum conscripsit. Possumus etiam breuiarium
dicere, sic Tranquillus in Augusto, Fecit breuiarium
totius imperij, quantum militum sub signis ubique esset,
quantum pecunie in arario, & fisci, & vectigaliorum resi-
duis, & Plinius libro 18. Verum, vt pariter omnis cultura
breuiarium peragatur. De hac Breuium materia, quæ quan-
tum

tum in Curia Romana versetur lippis (ut dicitur & tonsori-
bus patet. Gomefius commentarium satis curiose fecit, quem
appellant tractatum breuium, ad eum ergo confugas. Nico-
laus Antonius Grauius.

LIBER II.

DE AUDIENTIA CAMERAE APO- STOLICAE, eiusq; ditione ac mem- bris.

C A P. I.

S V M M A R I V M.

- 1 Camera Apostolica audientia, quare sic vocetur,
& cur sex praelatos domesticos, qui clerici came-
mera appellatur, Pontifex sibi adsciuerit, & quid
in ipsa camera tractetur, & nu. 3.
- 2 Secretarij domestici munus, quale sit apud Ponti-
ficem.
- 4 Camerarius hodie succedit in locum procurato-
ris Caesaris.

ERVMA cum superius aliqua de
Camera apostolica obiter dix-
imus, nunc locus est, ut de ea ve-
rius loquamur. Vocatur * autem
audientia Camerae apostolicae, ea
ut opinor ratione, quod esset audientia Pontificis
domestica, in qua Pontifex pleraque per seipsum
tractabat, & audiebat: pro quibus facilius agen-
dis adsciuerat sibi Pontifex sex Praelatos domesti-
cos, quos propterea camerae Apostolicae Cleri-
cos vocamus, quasi ad cameram ipsius Pontif.
ele-